

Handreiking scholingstegels Ontwikkelpad kinderopvang

Versie 30 oktober 2023

Hoofdstuk 1: Toelichting Ontwikkelpad

1.1 Inleiding

Deze handreiking geeft inzicht in de verschillende (delen van) opleidingen die kunnen worden gevolgd tijdens het doorlopen van het Ontwikkelpad kinderopvang. Via het Ontwikkelpad kunnen kandidaten zich ontwikkelen in de beroepspraktijk. Zij starten als groepshulp en kunnen zich, als zij dat willen en kunnen, verder ontwikkelen tot pedagogisch medewerker. Dit kan via het halen van een praktijkverklaring, (mbo-) certificaten of een diploma. Met deze handreiking stimuleren de Brancheorganisatie Kinderopvang (BK), Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) en het ministerie van SZW kinderopvangorganisaties, onderwijsinstellingen en partijen in de arbeidsmarktregio's meer in te zetten op stapsgewijze ontwikkeling in de kinderopvangsector.

Het Ontwikkelpad kinderopvang maakt in- en doorstromen mogelijk voor een bredere groep kandidaten (werkenden en werkzoekenden). Aan instroom in de functie groepshulp zijn geen vooropleidingseisen verbonden. Als groepshulp kunnen kandidaten zich in de praktijk verder ontwikkelen. Stapsgewijs leert de kandidaat de benodigde vakvaardigheden, via een op maat gemaakt Ontwikkelpad. Daarmee loont bijscholen van zowel de startende als de meer ervaren groepshulp. Niet iedere kandidaat heeft de ambitie of potentie om pedagogisch medewerker te worden. Kandidaten kunnen ervoor kiezen om groepshulp te blijven, want die functie is van grote waarde voor kinderopvangorganisaties. De groepshulp ondersteunt de pedagogisch medewerkers in het kindercentrum door het uitvoeren van algemeen verzorgende taken en/of licht huishoudelijke werkzaamheden. De groepshulp verlicht daardoor de werkdruk van pedagogisch medewerkers.

Voor afspraken tussen kinderopvangorganisatie, medewerker en opleider over de invulling van het Ontwikkelpad zijn de functies groepshulp en Pedagogisch Medewerker uit het [functieboek van de CAO Kinderopvang](#) leidend, samen met de daarvan afgeleide functiebeschrijvingen op organisatieniveau.

Het functieboek van de huidige Cao Kinderopvang kent geen functie tussen groepshulp en pedagogisch medewerker in. Cao-partijen willen door middel van onderzoek en dialoog tot afspraken komen en toewerken naar een cao van de toekomst die 1 januari 2025 in gaat. Met als mogelijke uitkomst dat er een nieuwe functie ontstaat zoals bijvoorbeeld 'ondersteuner in de kinderopvang'. Mocht dit het geval zijn dan betekent dit dat er nieuwe mogelijkheden ontstaan in het Ontwikkelpad binnen de kinderopvang.

1.2 Leeswijzer

Dit hoofdstuk bevat basisinformatie over wat het Ontwikkelpad is en wat andere routes zijn die gelopen kunnen worden. Ook bevat dit hoofdstuk informatie over hoe partijen met het Ontwikkelpad aan de slag kunnen gaan. Hoofdstuk 2 bevat een visueel overzicht van enkele laagdrempelige routes praktijkleren. Een route bestaat uit een combinatie van scholingstegels, voornamelijk onderdelen uit de mbo-kwalificatiestructuur. Een route kan worden gevolgd om stap voor stap de ontwikkeling te maken van startende naar ervaren groepshulp of van groepshulp naar pedagogisch medewerker. Het succesvol afronden van een scholingstegel wordt verzilverd door het verkrijgen van een

praktijkverklaring, (mbo-)certificaat en/of een mbo-diploma. De scholingstegels in hoofdstuk 2 bevatten hyperlinks naar de betreffende onderdelen. In hoofdstuk 3 worden de verschillende stappen uit het Ontwikkelpad nader toegelicht, onder andere aan de hand van een drietal persona's die ter illustratie dienen van de verschillende routes die op het Ontwikkelpad gelopen kunnen worden.

1.3 Hoe ziet het Ontwikkelpad eruit?

Het Ontwikkelpad kinderopvang bestaat uit de volgende stappen:

Afbeelding 1. Versimpelde weergave Ontwikkelpad kinderopvang

Het Ontwikkelpad is ook bedoeld voor de ervaren groepshulpen die al in de kinderopvang aan het werk zijn. Zij slaan de eerste stap over.

De invulling van het Ontwikkelpad gebeurt met behulp van scholingstegels. Deze scholingstegels bevatten (delen van) opleidingen, waaronder werkprocessen waaraan een praktijkverklaring kan worden verbonden en certificaten in het kader van praktijkleren in de derde leerweg. Bij praktijkleren wordt werken gecombineerd met het doen van (een deel van) een mbo-opleiding. Dit resulteert – van klein naar groot – in een praktijkverklaring (maatwerkopleiding via de derde leerweg), een mbo-certificaat (vastgesteld arbeidsmarktrelevant onderdeel van mbo-opleiding via de derde leerweg) of een diploma (volledige mbo-opleiding via de beroepsbegeleidende leerweg/bbl of derde leerweg). Praktijkleren in het mbo past uitstekend bij mensen die praktisch zijn ingesteld. Stapsgewijs leren en zo succeservaringen opdoen motiveert. De verkregen documenten zijn herkenbaar voor zowel scholen als bedrijfsleven, wat niet alleen doorontwikkeling maar ook overstappen naar een andere werkgever of sector makkelijker maakt. Daarmee heeft praktijkleren in het mbo civiel effect; het draagt bij aan zowel de directe als duurzame inzetbaarheid van mensen op de arbeidsmarkt. Zie hier meer informatie over wat Praktijkleren in de derde leerweg inhoudt: [Mogelijkheden voor maatwerk met de derde leerweg in het mbo | SBB \(s-bb.nl\)](#).

Het Ontwikkelpad bevat ook scholingstegels om de (mondelijke) taalvaardigheid Nederlands te vergroten. Dit houdt mede verband met de IKK-taaleis (mondelijke taalvaardigheid op 3F). De [taaleis IKK](#) betekent dat een pedagogisch medewerker vanaf 1 januari 2025 met een bewijsstuk moet kunnen aantonen dat zijn/haar taalniveau Nederlands op niveau 3F of hoger ligt voor de mondelinge taalvaardigheid (Spreken, Gesprekken voeren en Luisteren). Taalniveau 3F van het Nederlands referentiekader staat qua niveau gelijk aan niveau B2 van het Europese referentiekader. Het Europese referentiekader wordt gebruikt voor mensen die Nederlands als tweede taal leren. Daarom kan de Taaleis IKK ook worden aangetoond met bewijsstukken waaruit niveau B2 of hoger van het Europees referentiekader blijkt, voor dezelfde deelvaardigheden.

Aanvullend op de mogelijkheden in het mbo kunnen via het Werkgeversservicepunt diverse vormen van taalondersteuning (op de werkvloer) ingezet worden voor een

kandidaat die dat nodig heeft. Werkgevers kunnen op www.kinderopvang-werkt.nl/ontwikkelpad informatie vinden over hoe zij de werkgeversservicepunten kunnen bereiken.

1.4 Andere stappen die óók mogelijk zijn

Deze handreiking is niet bedoeld als uitputtend naslagwerk. Er zijn zeker andere routes te bewandelen die aansluiten bij de scholingsbehoefte. Tevens is dit document niet bedoeld voor zij-instromers en herintreders die al een diploma hebben op niveau mbo-3 of hoger in een richting die niet direct kwalificeert voor pedagogisch medewerker in kinderopvang. Zie daarvoor de volgende relevante links:

- Via [Diplomacheck | Kinderopvang werkt! \(kinderopvang-werkt.nl\)](http://Diplomacheck%20Kinderopvang%20werkt!.kinderopvang-werkt.nl) is inzichtelijk welke diploma's wel en niet kwalificeren voor de functie pedagogisch medewerker en in welke gevallen bijvoorbeeld aanvullend bewijs moet worden verkregen.
- Via [EVC | Erkenning Verworven Competenties | Kinderopvang werkt! \(kinderopvang-werkt.nl\)](http://EVC%20Erkenning%20Verworven%20Competenties%20Kinderopvang%20werkt!.kinderopvang-werkt.nl) is te zien welke mogelijkheden een EVC-procedure biedt voor medewerkers die:
 - niet de juiste opleidingsachtergrond voor pedagogisch medewerker in kinderopvang hebben, maar wel
 - voldoende praktijkervaring hebben om de competenties van de startbekwame pedagogisch medewerker in kinderopvang aan te kunnen tonen.
- Via [Trainingen en opleidingen | Kinderopvang werkt! \(kinderopvang-werkt.nl\)](http://Trainingen%20en%20opleidingen%20Kinderopvang%20werkt!.kinderopvang-werkt.nl) en [Ontwikkelmogelijkheden pedagogisch medewerkers kinderopvang | Kinderopvang werkt! \(kinderopvang-werkt.nl\)](http://Ontwikkelmogelijkheden%20pedagogisch%20medewerkers%20kinderopvang%20Kinderopvang%20werkt!.kinderopvang-werkt.nl) is te zien welke branche-erkende scholing en aanvullende bewijzen gehaald kunnen worden om als pedagogisch medewerker in te stromen, dan wel te werken aan verdere ontwikkeling.

1.5 Hoe kun je met het Ontwikkelpad aan de slag?

De eerste stap is om te bepalen wie tot het Ontwikkelpad kunnen worden toegelaten. De functie groepshulp kent geen instroomeisen, qua diploma en taalniveau. De werkgever kan in afstemming met de mbo-instelling en, indien het over nieuwe instroom van werkzoekenden gaat, samen met het regionale Werkgeversservicepunt bespreken wat de wensen van de werkgever zijn in het kader van werving en selectie. Indien de werkgever bijvoorbeeld streeft naar zoveel mogelijk doorstroom van groepshulpen naar pedagogisch medewerker, kan aan de voorkant in het selectieproces worden meegenomen of mensen op termijn in staat zijn om aan de kwalificatie-eis voor de functie van pedagogisch medewerker te voldoen.

Waar op het Ontwikkelpad de medewerker start met welke scholingstegels, wordt bepaald door de wensen van de werkgever, de ambitie van de medewerker en de reeds aanwezige kennis, ervaring en vaardigheden waarover de medewerker beschikt. Het doorlopen en het resultaat van de afzonderlijke onderdelen van het Ontwikkelpad, geeft informatie om te bepalen of en in welke mate en richting de professionele ontwikkeling versterkt en verbreed kan worden.

Randvoorwaardelijk voor een succesvol Ontwikkelpad is dat:

- Kinderopvangorganisaties, opleiders en (voor de doelgroep werkzoekenden) afgevaardigden vanuit de arbeidsmarktregio's samen passende en doelmatige scholingsstegels bepalen, passend bij de wensen en vereisten vanuit de kinderopvang en aansluitend bij de ervaring, kennis en ambitie van de medewerker. Hoe?
 - Voor de doelgroep 'bestaande werkenden' kunnen werkgevers hierover direct contact opnemen met mbo-instellingen.

- Voor de doelgroep 'werkzoekenden' bouwt de werkgever met behulp van het regionale werkgeversservicepunt een op maat gemaakt Ontwikkelpad voor de werkzoekende. Het Ontwikkelpad op maat wordt gemaakt op basis van de ervaringen, vaardigheden en wensen van een kandidaat. Het regionaal Leerwerkloket kan hierin adviseren.
- Partijen in de arbeidsmarktregio's voor de doelgroep werkzoekenden begeleidingsarrangementen vormgeven en ontsluiten. Hiermee kunnen kinderopvangorganisaties en hun (toekomstige) medewerkers ondersteund worden (bijvoorbeeld met begeleiding, taalondersteuning, werving en selectie, het aanleren van werknemersvaardigheden, hulp bij aanvraag van een VOG en financiële instrumenten). Zie voor suggesties hiervoor het ondersteuningsarrangement dat is ontwikkeld door de Beleidsonderzoekers.

Het overzicht met mbo-instellingen die de scholingstegels uit het Ontwikkelpad kunnen aanbieden (in de derde leerweg) vind je hier: [Erkende niet-bekostigde opleidingen - Middelbaar beroepsonderwijs - DUO Open Onderwijsdata](#)). Je kunt in deze Excellijst filteren op de voor het Ontwikkelpad relevante opleidingen om te zien welke mbo-instellingen bij jou in de buurt de scholingstegels aan kunnen bieden. De relevante opleidingen zijn: 'Assistent dienstverlening', 'Helpende Zorg en Welzijn' en 'Pedagogisch medewerker kinderopvang'. Filter tevens onder 'leerweg' op OVO (dit staat voor derde leerweg). Let op: het feit dat de onderwijsinstelling erkend is om in de derde leerweg deze opleidingen aan te bieden, betekent niet automatisch dat deze onderwijsinstellingen ook ervoor gekozen hebben om de praktijkverklaringen en certificaten uit het Ontwikkelpad kinderopvang aan te bieden. Op de website www.leeroverzicht.nl is zichtbaar welke onderwijsinstellingen al hebben aangegeven dat zij diploma-trajecten aanbieden in de BBL en derde leerweg en welke onderwijsinstellingen mbo-certificaten aanbieden.

Hoofdstuk 2: Scholingstegels Ontwikkelpad kinderopvang

**Stap 1:
Start als groepshulp**

- Werkprocessen uit **Assistent dienstverlening praktijkverklaring**
- Werkprocessen uit **Helpende Zorg en Welzijn praktijkverklaring**

Zie voor aanbevolen werkprocessen handreiking hoofdstuk 3.

**Stap 2:
Groepshulp ontwikkelt zich in de breedte**

- Certificaat **ondersteuning in de kinderopvang**
- Optioneel: **Toewerken naar Nederlands 2F**

**Stap 3:
Verder doorstromen naar Pedagogisch medewerker**

Diplomatraject **Pedagogisch medewerker kinderopvang mbo 3, incl. Mondelinge taalvaardigheid 3F** | **Of** | Diplomatraject **Gespecialiseerd pedagogisch medewerker mbo 4, incl. NL 3F**

Certificaat **Pedagogisch klimaat in de kinderopvang** | Certificaat **Ontwikkeling en spelen stimuleren in de kinderopvang**

Certificaat **Professioneel samenwerken en communiceren in de kinderopvang** | **Mondelinge taalvaardigheid Nederlands 3F-niveau taaleis**

Alternatieven:

Zelfstandig gastouder:

- Diplomatraject **Helpende Zorg en Welzijn niveau 2**

aangevuld met:

- Keuzedeel **Werken met kinderen in de gastouderopvang**

Ondersteunende functies in de zorg:

- Diplomatraject **Helpende Zorg en Welzijn niveau 2**

en/of één of meerdere van de onderstaande:

- Certificaat **Ondersteunen bij wonen en welbevinden**
- Certificaat **Individuele basiszorg verlenen**
- Certificaat **Vorbereiden van ondersteunende begeleiding en zorg**
- Certificaat **Ondersteuning thuis**

Hoofdstuk 3: Toelichting per stap Ontwikkelpad

3.1 Stap 1: Starten als groepshulp

Starten met het halen van praktijkverklaring.

Praktijkleren met de praktijkverklaring is een relatief nieuwe mogelijkheid in het mbo voor wie het behalen van een volledig mbo-diploma of -certificaat (nog) niet haalbaar is. De kandidaat leert een of meer werkprocessen in de praktijk bij een erkend leerbedrijf. De werkprocessen zijn onderdeel van de mbo-kwalificatiestructuur.

De deelnemers ontvangen een praktijkverklaring. De praktijkverklaring toont aan dat een deelnemer in de praktijk heeft laten zien dat hij zijn werkprocessen kan uitvoeren. Het gaat om een leerroute waarin maatwerk wordt geboden, er is geen vaststaande of vastgestelde duur van het opleidingstraject. Maar doorgaans zal de duur 3 tot 6 maanden zijn. De afspraken van de samenwerkingspartners rond en met de kandidaat zijn leidend.

Persona 1: Ellen (58 jaar) start als groepshulp
Ellen is alleenstaand, en heeft een kind en twee kleinkinderen. Afgelopen acht jaar was Ellen werkloos en aangewezen op een bijstandsuitkering. Daarvoor heeft ze gewerkt in een administratieve functie, ze heeft daar nooit een diploma voor nodig gehad. Ellen past een dag per week op haar kleinkinderen en heeft daar veel plezier in. Een klantmanager van de gemeente matchte haar daarom met werk als groepshulp bij een kinderopvang bij haar in de buurt, daar kon ze direct beginnen.

Ellen start met het uitvoeren van verzorgende en licht huishoudelijke taken in de kinderopvangorganisatie. Zij zorgt bijvoorbeeld voor het klaarleggen en opruimen van producten en materialen en het schoonmaken van de ruimtes. Binnen Ellens organisatie wordt er tijd en aandacht besteed aan individuele (leer)wensen. Hierdoor heeft Ellen kunnen aangeven dat ze voldoening haalt uit haar functie en zich met name wil blijven richten op de huishoudelijke taken. Met haar leidinggevende heeft ze verder afgesproken een deel van het contact met de ouders op zich te nemen. Voor de werkprocessen 'maakt (werk)ruimtes gebruiksklaar' en 'treedt op als aanspreekpunt' haalt Ellen vervolgens een praktijkverklaring. Dit levert haar een eerste motiverende succeservaring op.

In hoofdstuk 2 is weergegeven dat een kandidaat die start als groepshulp als eerste stappen in zijn/haar ontwikkeling enkele werkprocessen kan leren in de praktijk en daar een praktijkverklaring voor kan halen. Onderstaande werkprocessen uit de mbo-kwalificaties [Assistent Dienstverlening \(entree\)](#) en [Helpende Zorg en Welzijn \(niveau 2\)](#) zijn hiervoor geselecteerd door de Brancheorganisatie Kinderopvang en Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang. Afhankelijk van de taken die de groepshulp uitvoert kan hieruit een selectie van werkprocessen worden gemaakt.

Kwalificatie	Kerntaak	Werkprocessen	Nr.
Assistent Dienstverlening niveau 1	Werkt als assistent in een arbeidsorganisatie (B1-K1)	Bereidt assisterende werkzaamheden voor	B1-K1-W1
		Voert assisterende werkzaamheden uit	B1-K1-W2
		Meldt zich ter afsluiting van zijn assisterende werkzaamheden af	B1-K1-W3
	Voert ondersteunende werkzaamheden uit (P2-K1)	Maakt (werk)ruimtes gebruiksklaar	P2-K1-W1
		Voert ondersteunende dienstverlenende taken uit in werk-, woon en leefomgeving	P2-K1-W2
		Staat derden te woord en verwijst hen door	P2-K1-W3
Helpende Zorg en Welzijn niveau 2	Voert dienstverlenende werkzaamheden uit (B1-K1)	Bereidt assisterende werkzaamheden voor	B1-K1-W1
		Maakt ruimtes gebruiksklaar	B1-K1-W2
		Treedt op als aanspreekpunt	B1-K1-W3
		Voert eenvoudige administratieve werkzaamheden uit	B1-K1-W4
		Assisteert bij voorraadbeheer	B1-K1-W5
		Draagt bij aan een veilige situatie	B1-K1-W6
		Voert eenvoudige onderhouds- en herstelwerkzaamheden uit	B1-K1-W7
		Voert werkzaamheden uit gericht op voeding	B1-K1-W8
		Evalueert de werkzaamheden	B1-K1-W9

	Ondersteunt bij dagelijkse activiteiten in zorg en welzijn (P2-K1)	Ondersteunt bij wonen en huishouden	P2-K1-W1
		Ondersteunt bij persoonlijke zorg en ADL	P2-K1-W2
		Assisteert bij de uitvoering van sociale en recreatieve activiteiten	P2-K1-W3

3.2 Stap 2: Groepshulpen die dat willen, ontwikkelen zich stap voor stap door het behalen van (mbo-) certificaten en het zo nodig volgen van een taaltraject.

Zij kunnen zich zo in de breedte van de functie ontwikkelen of verdere stappen zetten op de weg naar de functie van pedagogisch medewerker.

Om deze stap te kunnen zetten, kunnen kandidaten het certificaat¹ '[Ondersteuning in de Kinderopvang](#)' volgen. Dit is ontwikkeld behorend bij de kwalificatie Helpende Zorg en Welzijn op niveau 2 en biedt mogelijkheden voor taakverbreding van de groepshulp.

Tevens kan een kandidaat die nog onvoldoende de taal beheerst, het keuzedeel '[Toewerken naar Nederlands 2F](#)' volgen. Het keuzedeel wordt aangeboden naast de reguliere lessen Nederlands (voor studenten die een volledige opleiding volgen) en richt zich op die lees-, schrijf-, spreek- en luistervaardigheden, die de student met een taalachterstand nog niet heeft ontwikkeld. In dit keuzedeel wordt toegewerkt naar het referentieniveau Nederlandse taal 2F.

Persona 2: Miriam (35 jaar) ontwikkelt zich in de breedte van de functie groepshulp

Miriam heeft drie kinderen. Doordat ze haar eerste dochter kreeg toen ze 17 was is ze vervroegd gestopt met school. Omdat haar kinderen ondertussen ouder en zelfstandiger zijn geworden, wil Miriam graag weer aan het werk. Haar taalniveau is daarvoor een drempel.

Miriam start als groepshulp in de kinderopvang. Het leerwerkloket heeft vastgesteld dat Miriam over al best wat theoretische en praktische kennis beschikt. Daarom is in afstemming met haar leidinggevende en in samenwerking met het nabijgelegen ROC, een Ontwikkelpad op maat opgesteld. De opleider heeft de kinderopvangorganisatie voorzien van praktijkondersteunend les- en leermateriaal dat Miriam zich tijdens haar werk eigen heeft gemaakt. Hiermee heeft Miriam haar rol als groepshulp kunnen verbreden.

Onderdeel van het Ontwikkelpad voor Miriam is taalontwikkeling. Ze volgt daarom taallessen om niveau Nederlands 2F te behalen. Dat gaat zo goed dat ze misschien op termijn ook Nederlands 3F kan halen.

Nu is Miriam enthousiast en gemotiveerd geraakt om het mbo-certificaat 'Ondersteuning in de kinderopvang' te gaan halen. Miriam wil graag meer leren over de basisprincipes van de pedagogiek, zodat zij daarna de pedagogisch medewerkers nog beter kan helpen. Na het behalen van dit certificaat kan zij bijvoorbeeld kinderen iets uitleggen of voordoen, en hun spel en beweging begeleiden.

3.3 Stap 3: Verder doorstromen naar functie pedagogisch medewerker

Voor kandidaten die de stap van groepshulp naar pedagogisch medewerker willen maken zijn twee routes het meest logisch om te volgen:

1. [De mbo 3 opleiding Pedagogisch medewerker kinderopvang](#)
Dit kan via de BBL of de derde leerweg. Voor meer informatie over de inzet van mbo-student-medewerkers in de kinderopvang, zie: [Cao Kinderopvang, artikel 9.6.1](#).
2. [De combinatie van de volgende delen van mbo-opleidingen](#):
 - a. Drie mbo-certificaten op mbo 3 niveau, zijnde:
 - [Pedagogisch klimaat in de kinderopvang](#)
 - [Ontwikkeling en spelen stimuleren in de kinderopvang](#)
 - [Professioneel samenwerken en communiceren in de kinderopvang](#)

¹ Op de verschijningsdatum van deze handreiking is enkel het keuzedeel Ondersteuning in de kinderopvang gepubliceerd. Het certificaat moet nog ingediend worden bij het ministerie van OCW.

- b. Nederlands mondelinge taalvaardigheid op 3F-niveau (Gesprekken voeren, Luisteren en Spreken). Via [leeroverzicht](#) is zichtbaar welke opleiders dit aanbieden. De taaleis is verplicht vanaf 1 januari 2025.
- c. Optioneel: Voor pedagogisch medewerkers die worden ingezet op babygroepen, geldt dat zij vanaf 1 januari 2025 ook over specifieke bijscholing moeten beschikken. Zie [branche-erkende-scholing-werken-met-0-jarigen-augustus-2023.pdf \(kinderopvang-werkt.nl\)](#).

Bovenstaande (deel)opleidingen zijn ook interessant voor wie momenteel als zelfstandig gastouder werkt en zich binnen het vakgebied (verder) wil ontwikkelen.

Persona 3: Milan (44 jaar) ontwikkelt zich tot pedagogisch medewerker

Milan heeft door een lastige tijd in zijn jeugd zijn mavo-opleiding niet kunnen afronden. Door de jaren heen heeft hij allerlei baantjes gehad. Sinds twee jaar werkt Milan als groepshulp bij een buitenschoolse opvang (BSO) en heeft het daar enorm naar zijn zin. Vooral het helpen bij het organiseren van de groepsuitjes vindt hij leuk om te doen.

Milans leidinggevende is enthousiast over Milans initiatief voor zijn eigen Ontwikkelpad. Milan heeft namelijk de afgelopen jaren gewerkt aan zijn Nederlands taalniveau en nu is hij klaar om de stap naar pedagogisch medewerker te maken. Daarvoor is Milan naast zijn werk als groepshulp bij de BSO een taal cursus mondelinge taalvaardigheid Nederlands niveau 3F aan het volgen en gaat hij aan de slag met het behalen van de drie mbo-certificaten op mbo 3 ('Pedagogisch klimaat in de kinderopvang', 'Ontwikkeling en spelen stimuleren in de kinderopvang', en 'Professioneel samenwerken en communiceren in de kinderopvang').

Milan krijgt daarbij zowel ondersteuning van een collega op de werkvloer (als praktijkopleider) als van een vaste begeleider vanuit de onderwijsinstelling. Zo kan Milan bij de BSO aan de slag blijven en leren in de praktijk. Met deze certificaten kan Milan zich kwalificeren voor de functie pedagogisch medewerker. Milan kijkt ernaar uit om het vakantieprogramma van de BSO zelf te gaan organiseren.

3.4 Verschillende ontwikkelstappen binnen niveau 2

Er kunnen verschillende redenen zijn dat de stap van groepshulp voor pedagogisch medewerker voor mensen (nog) niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat het vereiste mbo 3-niveau en/of het 3F-taalniveau niet haalbaar zijn. Wat zijn dan de alternatieve routes die een kandidaat kan bewandelen?

1. Allereerst kan de kandidaat natuurlijk groepshulp blijven. Groepshulpen vervullen namelijk een belangrijke rol binnen kinderopvangorganisaties. Groepshulpen ondersteunen de pedagogisch medewerker en verlichten daarmee de werkdruk van pedagogisch medewerkers. Kandidaten die groepshulp willen blijven, kunnen daarin gefaciliteerd worden. Op mbo-2 niveau zijn er certificaten die interessant kunnen zijn voor mensen die werken als groepshulp om de eigen vaardigheden verder te verdiepen of te verbreden:
 - [Assisteren bij zorg en welzijn](#)
 - [Digitale vaardigheden basis](#)
 - [Voeding & hospitality in zorg en welzijn](#)
 - [Zorg en technologie toepassen](#)
2. Kandidaten kunnen mogelijk het [mbo 2 diploma Helpende Zorg en Welzijn](#) halen. Wie een mbo-2 diploma Helpende Zorg en Welzijn heeft, mag onder andere werken als zelfstandig gastouder in de gastouderopvang. Zie op [Hoe kan ik gastouder worden? | Rijksoverheid.nl](#) meer informatie hierover. Met het [keuzedeel Werken met kinderen in de gastouderopvang](#) kunnen zij zich specifiekere voorbereiden op deze werksoort. De stap om zzp'er te worden vraagt specifieke kennis en vaardigheden. Voor werkzoekenden voor wie het zzp-schap passend is, vergt dit vaak goede begeleiding van zzp-deskundigen vanuit het werkgeversservicepunt.

NB: dit diploma is niet voldoende om te kwalificeren als gastouder in loondienst, daarvoor is mbo 3-niveau vereist.

3. Natuurlijk kan het ook zo zijn dat het werken in de kinderopvang uiteindelijk toch niet zo goed bij iemand past. Mensen kunnen met bovenstaand diploma (en daarmee een startkwalificatie) ook in andere branches aan de slag: verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg, ziekenhuizen, maatschappelijke dienstverlening, sociaal werk, jeugdzorg, gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg en basisonderwijs.
4. Voor kandidaten die toch minder affiniteit hebben met het werken met kinderen, maar graag wel verder willen in de zorg of het sociaal werk zijn onderstaande certificaten op mbo 2-niveau ook mogelijk interessant. Hiervoor geldt dat de werkprocessen die beheerst moeten worden voor deze certificaten in grote mate overeen komen met de werkprocessen die passen bij de functie groepshulp.
 - [Ondersteunen bij wonen en welbevinden](#). De inhoud van dit certificaat voorziet in specifieke kennis en vaardigheden die nodig zijn om ondersteunende werkzaamheden bij wonen en welbevinden (van ouderen in zorginstellingen) goed en verantwoord uit te kunnen voeren. Het gaat om die werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de zorgvrager prettig en verantwoord te kunnen laten wonen en leven maar niet direct gericht zijn op persoonlijke zorg en Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).
 - [Voorbereiden van ondersteunende begeleiding en zorg geschikt voor niveau 2](#). Met het certificaat is de beroepsbeoefenaar in staat om ondersteunende werkzaamheden voor te bereiden en te evalueren. Ook kan de beroepsbeoefenaar eenvoudige administratieve werkzaamheden uitvoeren en assisteren bij voorraadbeheer. Deze werkzaamheden zijn een onmisbare schakel in de zorg voor een cliënt of bewoner. Met het certificaat is de beroepsbeoefenaar breder inzetbaar en in staat om het werk van collega's te ontlasten.
 - [Individuele basiszorg verlenen](#). Dit certificaat biedt een afgerond geheel aan kennis en vaardigheden, nodig om ingezet te kunnen worden ter ondersteuning bij persoonlijke zorg en ADL. Na het behalen van het certificaat kan de medewerker aan zorgvragers adequaat basiszorg verlenen. Zij kan eenvoudige, routinematige werkzaamheden uitvoeren in laagcomplex, stabiele en veelal langdurige situaties. In meer complexe situaties werkt zij in teamverband en assisteert zij collega's bij de persoonlijke verzorging van zorgvragers.
 - [Ondersteuning thuis](#). Met dit certificaat is de huishoudelijk medewerker breder inzetbaar en kan beter samenwerken met het netwerk en de wijkverpleging, bij de inwoners thuis. Voor de inwoner betekent dit minder 'gedoe' en minder professionals (tegelijkertijd) over de vloer en aan het lijf. Hulpbehoevende inwoners kunnen zo lang mogelijk thuis blijven wonen. In het traject is naast resultaatgericht werken en samenwerken veel aandacht voor 'signaleren'.

Naast deze vier beroepsgerichte mbo-certificaten zijn er op mbo 2-niveau ook certificaten van mbo-keuzedelen die interessant kunnen zijn voor wie verder wil gaan in zorg of sociaal werk. Zie de hyperlinks hieronder voor meer informatie.

Assisteren bij zorg en welzijn	Zorg en technologie toepassen
Digitale vaardigheden basis	Voeding & hospitality in zorg en welzijn
Ondersteuning bieden aan psychogeriatrische zorgvrager	Helpende plus
	Gastvrijheid in de zorg